

לשכת הרבנות מודיעין

THE CHIEF RABBINATE OF MODIIN

``אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר, בערבה, מול סוף, בין פארן ובין תפל ולבן וחצרות ודי זהב`` (א, א)

"אלה הדברים" - לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז, מפני כבודן של ישראל``. (רש"י)

תוכחה בדרך כבוד - השל"ה הקדוש למד כלל גדול בענין מצוות תוכחה:מהפסוק ``אל תוכח לץ פן ישנאך, הוכח לחכם ויאהבך`` (משלי ט), כאשר אתה מוכיח את עמיתך אל תאמר לו רק את חסרונותיו, כי אז ישנאך ולא ישמע לדבריך, והיינו ``אל תוכח לץ`` - אל תוכיח אותו באופן שתאמר לו שהוא לץ. אלא אדרבה, אמור לו חכם אתה, ולכן, לא מתאים לך לנהוג כפי שנהגת. וזהו ``הוכח לחכם``, כלומר, תעשנו לחכם, אז יאהבך וישמע לקול דברי התוכחה שלך.

בתקופה שהחפץ חיים היה נודד למכור את ספריו, ראה פעם באכסניה בוילנא יהודי חסון ומגושם נכנס, מתישב ליד השולחן ופוקד על המשרתת שתגיש לו נתח אווז צלוי וכוס משקה חריף. בלי ברכה הוא חוטף בתאוותנות את נתח האווז ומתייחס אל המשרתת בצורה בלתי הוגנת. החפץ חיים נדהם מהמחזה ורצה לנסות לגשת אל הזולל, כדי להעיר לו על קלות דעתו.

ברם, בעל האכסניה התקרב חרש אל אורחו החשוב - החפץ חיים - כדי למונעו מצעד זה. פשוט, חושש הוא מפני שערוריה. מדובר בחייל ניקולאיני לשעבר, הדיוט, הוא יחרפנו ועלול אף להרים ידו על הצדיק.

``אנא רבי הנח לו, אין אל מי לדבר, הריהו מגושם מדי, בור ממש, לא למד אחרת. כשהיה בן שבע נחטף יחד עם ילדים אחרים, קנטוניסטים, ונלקח לסיביר. עד גיל שמונה עשרה גדל בין איכרי המקום ואחר כך עבד את הצאר ניקולאי עשרים וחמש שנה. במקומות כאלה היכול היה ללמוד משהו יותר טוב? היש פלא שגדל כה מגושם, לאחר שקרוב לארבעים שנה לא היה מצוי בסביבה יהודית, לא למד אות אחת מן התורה, ולא ראה פנים יהודיות? מוטב, רבי שלא תתחיל עמו, כבודך יקר מדי בעיני!`` - סיים בעל האכסניה.

חיוך שליו, מסביר וחביב, הופיע על פניו המאירות של החפץ חיים, ואז אמר: ``כך! יהודי שכזה! אל תחשוש, כבר אדע כיצד לשוחח עמו, והנני מקוה שתצמח מכך טובה!``

החפץ חיים ניגש אליו, הושיט לו ``שלום עליכם`` ובנעימה לבבית וידידותית פתח: ``האמת הדבר ששמעתי עליך, שבתור ילד קטן נחטפת, ויחד עם ילדים אחרים נלקחת לסיביר הרחוקה, גדלת בין גויים, לא זכית ללמוד אפילו אות אחת מן התורה. עברת את הגהנום

לשכת הרבנות מודיעין THE CHIEF RABBINATE OF MODIIN

בעולם הזה. סיוט, צרות, רדיפות איומות, עינויים נוראים! הרשעים אמרו לא פעם להעבירך על דתך, אילצוך לאכול חזיר, נבילות וטריפות, ואף על פי כן נשארתי יהודי ולא השתמדת! מאושר הייתי לו היו לי זכויות כשלך והייתי בן עולם הבא כמוך. מקומך בעולם האמת הרי יהיה בין צדיקים וגאוני עולם. האם דבר קטן הוא מסירות נפש שכזו, לסבול יסורים שכאלה למען היהדות, למען כבוד שמים, שלושים וכמה שנים רצופות? הרי זה נסיון גדול יותר משל חנניה, מישאל ועזריה!''

דמעות התקשרו בעיניו של החייל הניקולאיני לשעבר, הוא הזדעזע מהמילים הלבביות והחמות, שזרמו מלב טהור, שליטפו והחיו את נשמתו המיוגעת. משנדע לו מיהו העומד לפניו, פרץ בבכי עז והחל לנשק את החפץ חיים.

והחפץ חיים מוסיף לדבר אליו: ''אדם כמוך, שזכה להחשב בין הקדושים שמוסרים את נפשם על קידוש השם, לו קבלת על עצמך לחיות מעתה את שארית ימיך כיהודי כשר, לא היה מאושר כמוך בארץ!''

היהודי שוב לא עזב את החפץ חיים עד שהפך לבעל תשובה אמיתי וצדיק גמור.

בברכת שבת שלום,
הרב אליהו אלחרר שליט"א
רב העיר מודיעין